

AC-1100

agenda

Betreft	123e vergadering van het Audit Committee VWS
Vergaderdatum en tijd	16 juli 2021 13:45 tot uiterlijk 14:30 uur
Vergaderplaats	Webex

Secretaris Generaal
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Bezoekadres:
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

[Redacted]
[Redacted]

Datum
16 juli 2021

Nummer
123
Kenmerk

Aantal pagina's
1

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Agendapunten

1. Opening en mededelingen (13:45 -13:50 uur)
2. Verslag Audit Committee van 21 april 2021 (AC-1099)
Reeds vastgesteld na een schriftelijk ronde.
3. Terugblik op technische briefing VWS (11 juni 2021) en WGO VWS (23 juni 2021) (AC-1101) (13:50- 14:00 uur)
FEZ zal kort terugblikken op de technische briefing van FEZ en de ADR op 11, respectievelijk, 23 juni 2021.
4. Nota FEZ aan Bestuursraad VWS (AC-1102) (14:00- 14:10 uur)
Op 16 juli 2021 heeft FEZ een nota in de BR geagendeerd over korte termijnmaatregelen om tot normalisering van een aantal financiële spelregels te komen. FEZ zal deze nota en de bespreking toelichten.
5. Voortgang programma verbetering financieel beheer (AC-1103) (14:10-14:25 uur)
FEZ zal het memo kort toelichten. Het AC wordt gevraagd om te reflecteren op het memo en om suggesties mee te geven om mee te nemen in de programma-aanpak.
6. Rondvraag en sluiting (14:25- 14:30 uur)

Audit Committee

AC-1099

Secretaris Generaal
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling, Financieel
Beleid en Beheer

Bezoekadres:
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

verslag

Betreft 122^e vergadering van het Audit Committee VWS
Vergaderdatum en tijd 21 mei 2021 14:00 tot 14:30 uur
Vergaderplaats Webex

Datum
21 mei 2021

Nummer
AC-122

Aantal pagina's
3

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Aanwezig: [REDACTED]

Afwezig: [REDACTED]

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering. Er zijn geen nadere mededelingen.

2. Verslag van AC 30 april 2021

Vastgesteld.

3. Bezwaarbrieven van de Algemene Rekenmaker

Mw. [REDACTED] opent met de opmerking dat ze zich realiseert dat de media-uitingen van de afgelopen week heel stevig zijn geweest. De AR brengt de feiten en daarbij hoort ook de context. Het rapport laat dat zien. Maar de nuance is in de pers niet altijd zo naar voren gekomen.

Vooruitkijkend: de AR is positief over het verbeterplan. Het ziet er goed uit en is in korte tijd tot stand gebracht. Onderkend wordt dat verbeteringen nodig zijn in het financieel beheer en een forse investering zal worden gedaan. Aandachtspunten spitsen zich toe op de continuïteit en het helder maken van de toetsende rol van de ADR en het systematisch vastleggen van de voortgang van het verbeterprogramma.

Dhr. [REDACTED] is blij dat mw. [REDACTED] ook reflecteerde op de media-uitingen. De uitingen van de AR waren ook stevig en hebben een bepaalde resonantie gegeven. Zijn grootste zorg is wat dat doet met de interne organisatie van VWS, met die mensen die het afgelopen jaar buitengewoon hard hebben gewerkt en nu hun ministerie zo in de publiciteit zien komen. Hij vindt het vooral voor die mensen te betreuren dat de uitingen tot een beeldvorming hebben geleid die harder is dan

die het ministerie verdient, gelet op wat het ministerie breder heeft gepresteerd het afgelopen jaar.

Dhr. [REDACTED] sluit zich hierbij aan. De feiten zijn vooral voor de fijnproevers: € 5 miljard onrechtmatigheid wordt al snel geframed als dat het geld over de balk zou zijn gesmeten. Wat nuance en herstelaccenten zijn dan wel op hun plaats.

Dhr. [REDACTED] sluit zich aan bij de vorige twee sprekers en vraagt zich ook af wat dit doet met de moraal van de interne VS-organisatie.

Mw. [REDACTED] zegt dat het zeer veel doet met de organisatie en zegt ook ongelukkig te zijn met de wijze waarop VWS in de media is gepresenteerd.

Mw. [REDACTED] sluit zich aan bij mw. [REDACTED] en vindt het ongekend hoe slecht de context is meegegeven en hoe de betekenisgeving is gegaan. Dit is heel beschadigend voor VWS en zij heeft de indruk dat er onvoldoende is nagegaan over de wijze waarop de AR zijn boodschap aan 17 miljoen Nederlanders effectief kon overbrengen.

Dhr. [REDACTED] voegt daaraan toe dat de mediawereld een grote mensenwereld is die soms best kinderachtig kan zijn. Je weet van tevoren dat zaken snel uit hun verband kunnen worden getrokken en dat vereist des te meer dat je je best doet dat dat niet gebeurt. Dit is ronduit demotiverend voor mensen die keihard hebben gewerkt en dit over zich heen moeten laten komen en aan de slag moeten met het verbeterplan. Dit slaat in.

Dhr. [REDACTED] voegt hieraan toe dat een aantal inhoudelijke lijnen uit beeld raakt. Bijvoorbeeld de vergelijking met de financiële crisis of dat het al 20 jaar slecht is in het financieel beheer van VWS. Daarnaast hakt het erin bij mensen. Daarnaast is VWS de afgelopen maanden vaker in de media geweest. Mensen zijn murw gebeukt en gaan maar stug door.

Mw. [REDACTED] onderstreept dat de AR zich zorgen maakt over het financieel beheer van VWS.

Dhr. [REDACTED] merkt op dat een deel van de scherpte van de presentatie van de AR ook geplaatst moet worden in het maatschappelijk debat van de macht en de tegenmacht.

Dhr. [REDACTED] zegt dat alles wat er is gezegd op geen enkele manier impact zal hebben op de wijze waarop VWS de verbeteringen gaat oppakken. De medewerkers van VWS zijn bevlogen en betrokken professionals die in moeilijke tijden hebben wat er gedaan moest worden. Het is het beste om ons op de toekomst te richten.

4. Conceptverbeterplan VWS

Dhr. [REDACTED] leidt het onderwerp in zegt dat VWS in zal gaan op de aandachtspunten van de AR. Hij is vooral benieuwd naar de reflecties van het AC.

Mw. [REDACTED] vult aan dat VWS al bezig is met acties, waaronder op de financiële administratie, een aantal onderzoeken en te handelen om begrotingsonrechtmatigheden te voorkomen.

Secretaris Generaal
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikk. Fin.I Beleid en
Beheer

Datum
21 mei 2021

Nummer
AC-121

Dhr. [REDACTED] vindt het goed dat er al stappen zijn gezet en biedt aan om tussentijds te reflecteren.

Dhr. [REDACTED] vraagt of de bureaus al begonnen zijn of dat de offertes zijn opgevraagd. Dat laatste is het geval aangezien VWS de aanbestedingen netjes in de markt wil zetten en dat dat ook tijd kost.

Dhr. [REDACTED] wijst erop bij de rapportages aandacht te besteden aan: wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Mw. [REDACTED] geeft aan dat FEZ en ADR veelvuldig contact hebben en dat daarbij ook de opmerkingen van de ADR zijn meegenomen.

Mw. [REDACTED] geeft aan geen opmerkingen te hebben.

Mw. [REDACTED] geeft aan dat er een rapportage zal gaan komen die ook werkende weg ontwikkeld zal worden.

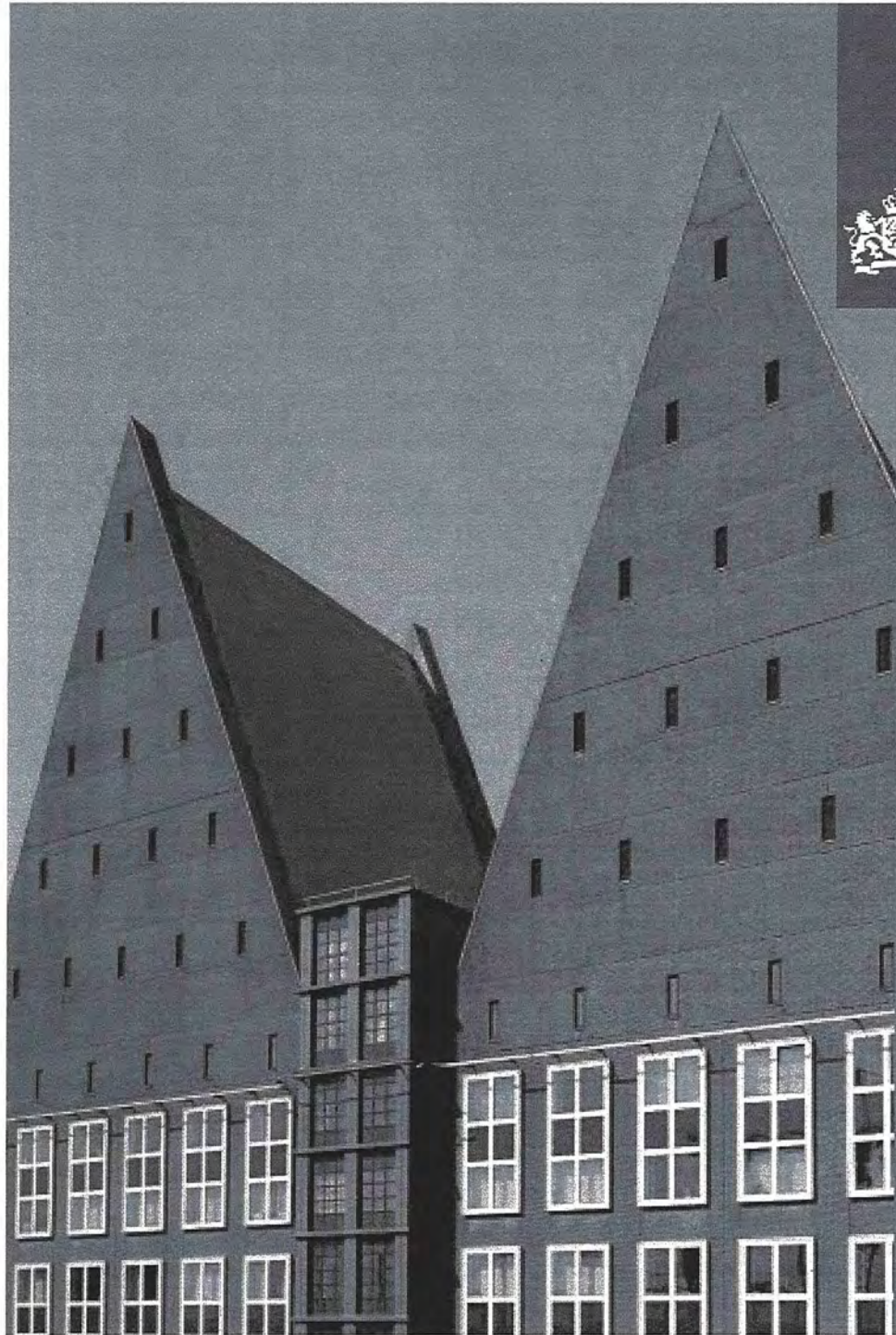
5. Rondvraag en sluiting

Dit is het laatste AC van dhr. [REDACTED]. De leden van het AC uiten hun waardering voor de bijdrage van dhr. [REDACTED] voor, in het bijzonder, het AC van VWS.

Secretaris Generaal
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikk. Fin.I Beleid en
Beheer

Datum
21 mei 2021

Nummer
AC-121

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Financieel Beheer VWS

Directie Financieel-
Economische Zaken

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Inhoudsopgave

- Rol en verantwoordelijkheid FEZ
- Uitgaven en verplichtingen VWS 2020 en bevindingen Algemene Rekenkamer
- Programma verbetering financieel beheer

Rol FEZ binnen het controlebestel

Besluit FEZ van het Rijk (opgedragen vanuit de minister van Financiën)

- Opstellen van de begrotingsstukken (cf. Comptabiliteitswet artikelen 2.1, 2.30 en 2.31)
- Houden van toezicht op en adviseren over:
  - de doeltreffendheid en de doelmatigheid van het beleid en de bedrijfsvoering;
  - de uitvoering van het begrotingsbeheer, het financieel beheer, de materiële bedrijfsvoering en de daartoe gevoerde administraties (zowel departement, als agentschappen, zbo's als rechtspersonen met een wettelijke taak zoals bedoeld in art. 2.1 van de CW 2016).

In de CW 2016 wordt financieel beheer als volgt omschreven:

'Het financieel beheer van een ministerie omvat het geheel van beslissingen, handelingen en regels die zijn bedoeld voor de sturing en beheersing van financiële aspecten van het beleid en de bedrijfsvoering waaronder: de zorg voor het aangaan van financiële verplichtingen, het heffen van belastingen en het opleggen van andere heffingen, het in rekening brengen van andere kosten, het beheer van de financiële bezittingen en schulden en het kasbeheer'.

Uitgaven en verplichtingen 2020

Tabel uitgaven en verplichtingen 2020 (totaal en corona)

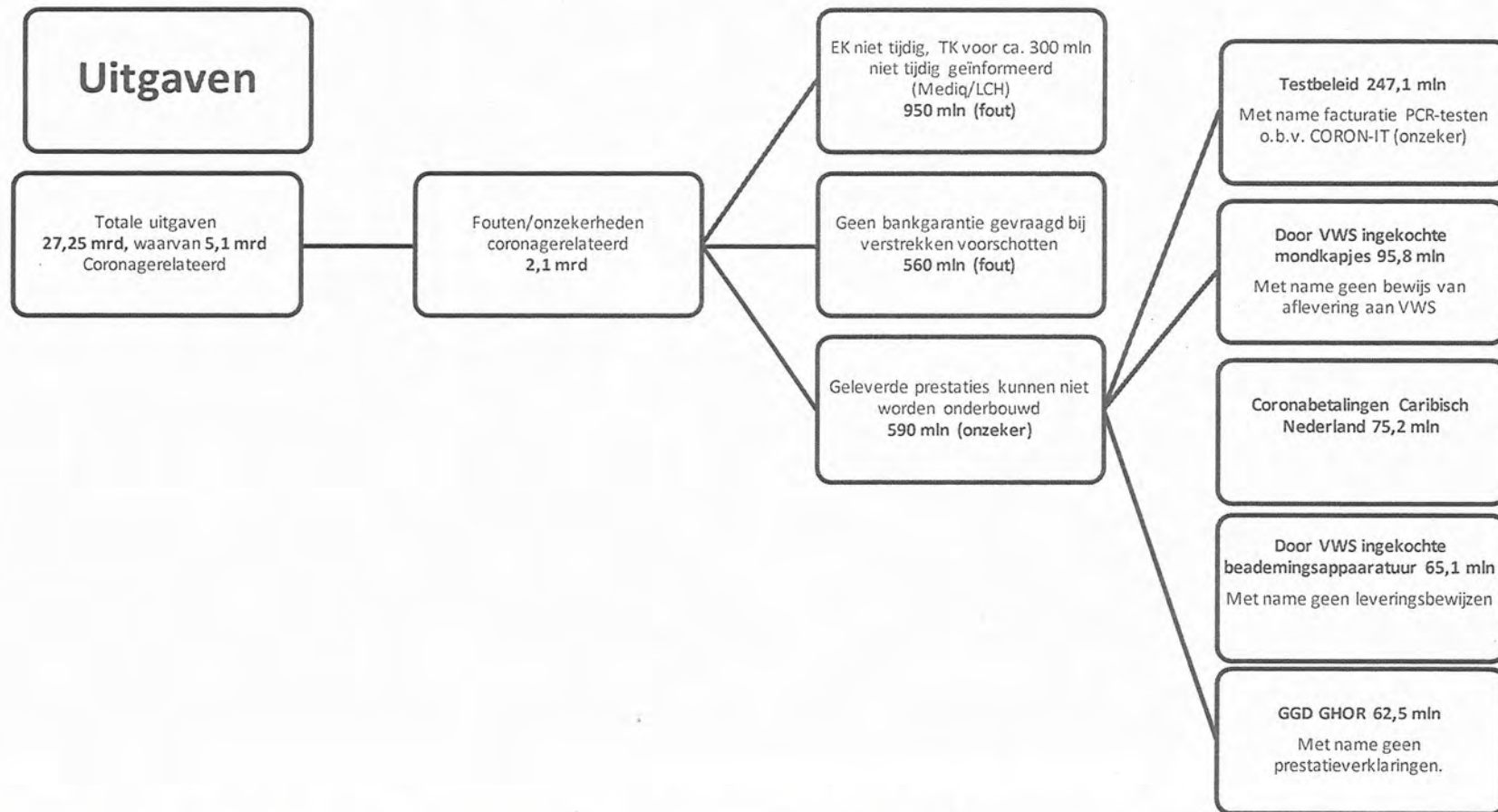
	verplichtingen 2020	uitgaven 2020
Totaal VWS-begroting	34.951	27.249
wv. Corona-gerelateerde uitgaven 2020	7.821	5.054
1) Aanschaf en distributie medische beschermingsmiddelen	1.461	1.229
2) GGD'en en veiligheidsregio's	642	387
3) IC-capaciteit	419	91
4) Ondersteuning sportsector	68	68
5) Ondersteuning zorgpersoneel	0	0
6) Onderzoek inzake COVID-19	38	40
7) Testcapaciteit RIVM en GGD	2.708	949
8) Vaccin ontwikkeling en medicatie	254	93
9) Zorgbonus	2.055	2.054
10) Zorgkosten en bijstand Caribisch Nederland	75	75
11) Overige maatregelen (plafond Rijksbegroting)	102	68

In 2020 vanuit de context van de coronacrisis met de nadruk op snel handelen, nieuwe taken en control op afstand (thuiswerken)

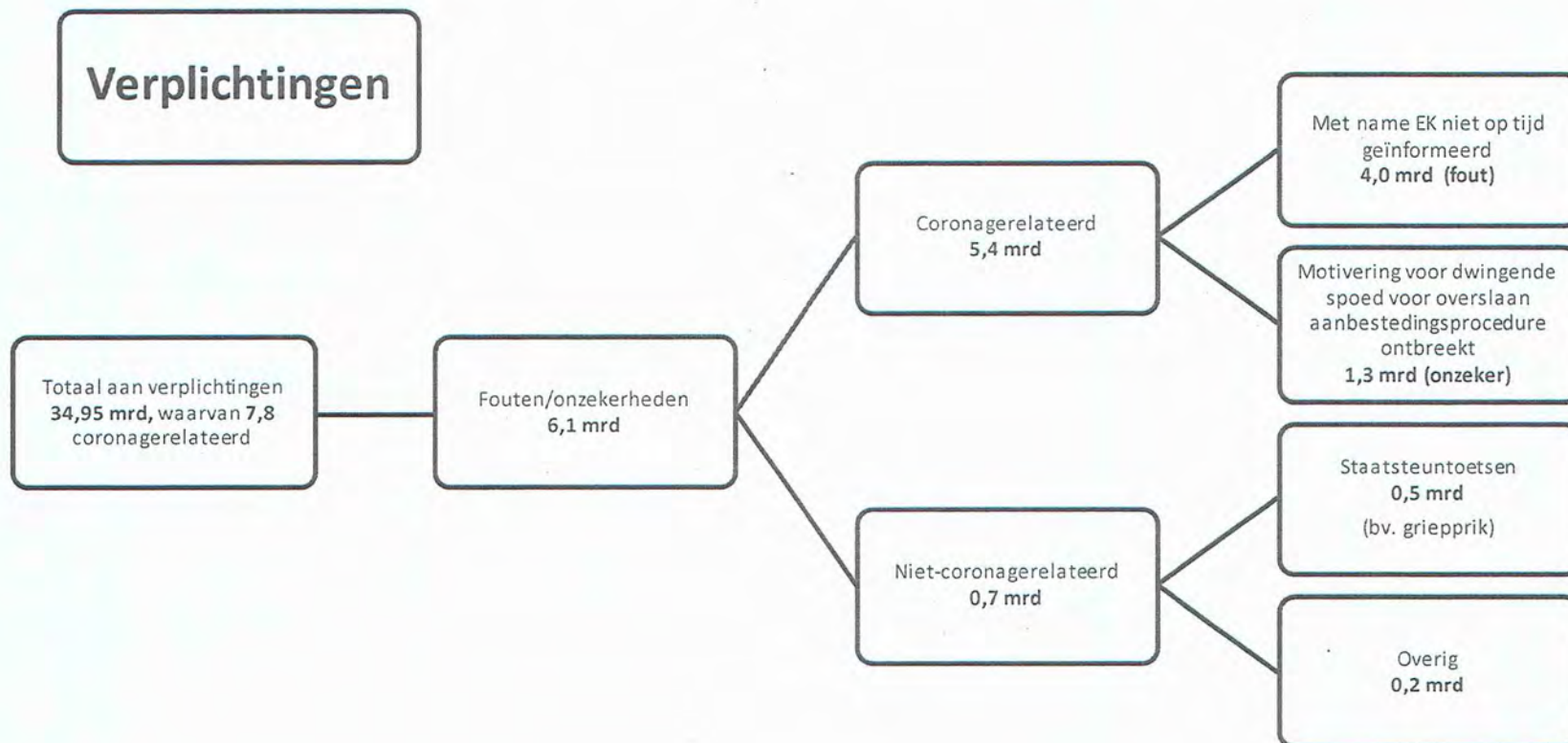

Hoe zit het: uitgaven VWS 2020

Hoe zit het: verplichtingen VWS 2020

Subsidiebeheer

Het subsidiebeheer kent ook onvolkomenheden:

Periode 2000-2015 (issues en resultaten):

- reviewbeleid → op orde gebracht
- wettelijke termijnen overschreden → Subsidieplein
- Interne kwaliteitsbewaking → Subsidieplein

Periode 2016-2020 (onvolkomenheid vanwege staatssteun)

- Meerjarenaanpak VWS:
  - nieuwe instellingssubsidies altijd staatssteuntoets in het dossier;
  - lopende instellingssubsidies pas na afloop en herziening.

Programma verbetering financieel beheer

- Leren van fouten 2020, waaronder:
  - Begrotingsrechtmatig handelen (informatie sneller en tegelijkertijd naar beide Kamers)
  - Aansluiten bij comptabele regelgeving o.m. bankgarantie. Bij eventuele verlening van voorschotten zonder bankgarantie, voorafgaand toestemming vragen minister van Financiën.
  - Getrouwbeeld van de verplichtingen en uitgaven 2021
- Actie op herstel van onzekerheden 2020, waaronder:
  - Voorraadadministratie op orde: mondkapjes en IC-apparatuur
  - Onderzoek LCH
  - validatie van het CORON-IT bij de GGD GHOR.
  - Prestatieverklaringen verbeteren (w.o. CORON-IT)
- Versterken van het financieel beheer, waaronder:
  - werving 20/25 fte onderdeel van is en borgen van comptabele technische kennis
  - Review op het programmaplan (volledigheid en advies over cultuurverandering)

Monitoren en rapporteren intern over de voortgang via het Audit Committee (incl. aanwezigheid ADR en AR)

Bestuursraad VWS

SG
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Ontworpen door

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

nota

(ter beslissing)

Terug naar "normaal" in het financieel beheer

Datum
12 juli 2021

Kenmerk

Zaaknummer

Paraaf directeur

Paraaf SG

1 Aanleiding voor deze nota

De politieke aandacht om het financieel beheer van VWS te verbeteren is groot. Tijdens het wetgevingsoverleg over het jaarverslag 2020 is toegezegd de Kamer in het najaar te informeren over de voortgang rond het financieel beheer, maar ook breder te rapporteren over de onvolkomenheden naar aanleiding van het verantwoordingsonderzoek van de Algemene Rekenkamer.

Het herstel van het financieel beheer van VWS na de hectiek van 2020, richt zich op drie aspecten:

- herstel onzekerheden 2020 (reconstrueren etc.);
- verder voorkomen van onrechtmatigheden in 2021 en;
- het structureel versterken van de financiële functie van VWS.

Ten aanzien van punt (2), *het voorkomen van nieuwe onrechtmatigheden in 2021*, zien we nog niet de omslag in de bewustwording die nodig is om de door de Kamer verlangde en in de Kamer toegezegde verbeteringen te kunnen realiseren bij de jaarrekening 2021. We doen daarom een dringend beroep op de Bestuursraad om met FEZ krachtig te gaan sturen op de reguliere/reeds bestaande procedures in het financieel beheer.

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

- De politieke aandacht voor het financieel beheer is groot en de voorgaande corona spoedmaatregelen lijken minder pregnant. Dit maakt het ook noodzakelijk om in de BR te onderstrepen dat:
  - de reguliere procedures weer van kracht zijn en de BR-leden erop sturen dat de normale financiële spelregels weer worden gevolgd (zie voor toelichting punt 3). Bij verwachte uitzonderingen moet FEZ direct betrokken worden.
  - dat we adequaat anticiperen op en handelen naar de ontstane werkelijkheid waarbij de TK meer aandacht heeft geëist rond het

- informatie- en budgetrecht van de TK (toepassing comptabiliteitswet bij nieuw beleid).
- o FEZ de voortgang zal monitoren op het financieel beheer vanuit het programma verbetering financieel beheer en periodiek zal rapporteren aan de BR en aanvullend een brede monitor en rapportage gaat ontwikkelen t.a.v. de andere/non-COVID onvolkomenheden die geen expliciet onderdeel uitmaken van het programma (denk aan informatiebeveiliging, maar ook staatssteun).

SG
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Kenmerk

3 Toelichting

Afgelopen maanden ging veel aandacht uit naar de verantwoording 2020 en de verschillende debatten daarover. Daarbij lag de focus op het jaar 2020. Hoewel VWS soms langs het randje van de afgrond is gegaan (de bezwaarprocedure van de AR, negatieve beeldvorming en een dreigende onthouding van decharge in het WGO) is het uiteindelijke residu dat VWS kan focussen op de volgende fase: het verbeterplan uitvoeren en er periodiek over rapporteren, de financiële functie versterken en laten zien dat VWS het in 2021 significant beter doet dan in 2020.

De financiële functie (breed VWS-kern) zijn we in grote voortvarendheid aan het versterken. Bij FEZ zijn op het meest kwetsbaar gebleken plekken inmiddels 6 nieuwe (extra) medewerkers aangenomen, de werving van de 10 a 12 decentrale financiële adviseurs bij de directies loopt volop en wordt een dezer dagen afgerond. Maar dat is nog niet alles. Na afloop van het externe onderzoek - dat deze week start - als we een meer compleet beeld hebben van de wijze waarop we de versterking moeten borgen willen we deze operatie completeren.

Voor 2021 moeten we het beter doen en dit maakt dat er de facto twee hoofdlijnen zijn: het bestaande 'lek' dichten en een verbetering van de performance over de gehele lijn van de organisatie laten zien. Over beide hoofdlijnen ziet FEZ zorgwekkende ontwikkelingen.

Het 'lek' dichten

Bij het 'lek' hebben we het vooral over de COVID-maatregelen. Gegeven de urgentie die de crisis (nog steeds) vraagt liggen (handeling)snelheid, maatregelenvolume en complexiteit logischerwijs onverminderd hoog. En ondanks alle goede intenties en inzet zijn daar nog steeds intrinsiek grote kwetsbaarheden zowel op het terrein van de comptabele voorschriften als op het terrein van aanbestedingsnormen.

Ten aanzien van de comptabele voorschriften speelt vooral 'het op tijd informeren van de het parlement'. Voordat een verplichting wordt aangegaan moeten beide kamer geïnformeerd zijn en er gelden strikte procedures bij het geven van voorschotten en garanties. Belangrijk om hierbij te beseffen dat deze comptabele voorschriften niet reparabel zijn. Eenmaal fout blijft fout, dit hangt samen met de 'voorafgaand-bepaling'.

Ook wordt nog regelmatig afgeweken van de aanbestedingsvoorschriften. De onderliggende kwetsbaarheid lijkt te zijn het gebrek aan voldoende

gekwalficeerde medewerkers op 'plaats delict' (hell of a job om voldoende mensen te werven), kennis van de wet- en regelgeving en op tijdige betrokkenheid aan de voorkant (zorgen dat de mensen die de compliance moeten borgen voldoende tijd krijgen hun rol te spelen in het proces).

SG
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Over all verbeteren

Kenmerk

Zoals gezegd zijn er ook zorgen over de overall performance in de VWS-organisatie. Omdat de focus rondom het financieel beheer steeds sterk op de COVID-maatregelen heeft gelegen heeft dit tot dusver wellicht nog weinig attentie en urgentie meegekregen. Afgezien dan van de besluitvorming in de BR van 5 maart jl. over de no regret-maatregelen die nadrukkelijk de gehele linie betreffen. De zorg bevat feitelijk twee hoofdelementen.

Ten eerste de voortdurende druk 'om al te willen starten met de dingen' voordat het geld geregeld is. Het kan niet wachten, het moet nu beginnen is dan de gevoelde druk. Of het is al bestuurlijk toegezegd. Of de echte doodzonde, het is al juridisch verplicht. Het kan gewoon niet. Eerst het geld op de begroting regelen en autorisatie van beide Kamers en dan pas maatregelen ermee financieren, dat is gewoon niet anders. En zeker als het geld vanuit het kabinet moet komen (zoals bij COVID) dan zal er geïnvesteerd moeten worden in voldoende beslisinformatie om de minister van financiën te overtuigen.

Dit voorjaar heeft laten zien dat we als VWS moeten wennen aan budgettaire schaarste en dus moeten wennen dat zaken niet meteen geregeld zijn of überhaupt niet geregeld kunnen worden. Het is niet anders. Wat is hier het handelingsperspectief? Nog meer voorzichtigheid in de gesprekken met de buitenwereld (nog vaker problemen terugduwen, nog vaker voorbehouden maken). En ook, als geld van financiën nodig is als de wiedeweerga gaan werken aan goede onderbouwing. Uiteraard staat FEZ hier altijd in de hulpstand.

Ten tweede de afwijkingsprocedure bij onrechtmatigheden bij subsidieverlening en inkoop/aanbesteding. Deze behelst kortweg: toestemming vragen aan bewindslieden, zowel de portefeuillehouder als de minister van VWS, en daarna de TK op hoogte stellen in één van de periodieke voorgangsrapportages over het programma verbetering financieel beheer aan de TK. Hier gaan naar het oordeel van FEZ de zaken dus ook nog niet goed.

Momenteel krijgt FEZ meerdere nota's per week langs met een verzoek tot afwijking. Dat kán niet de bedoeling zijn; de uitzondering begint een nieuwe usance te worden. Daarnaast is vaak veel ruis over het hoe en waarom van de afwijkingsprocedure. Medewerkers hebben uiteraard zelden met deze procedure te maken en dus moet hij steeds opnieuw uitgevonden respectievelijk gecommuniceerd worden met bijbehorende discussie. Dat kost soms veel energie, maar dat is nog te doen.

Terug naar normaal

FEZ acht het van belang om te onderstrepen dat VWS nu (ook naar aanleiding van de afgelopen kritische Kamerdebatten) het 'lek' moet dichten. We moeten de reguliere procedures toepassen. Dan hoeft geen (onnodige)

energie te worden gestoken in reparatie van gemaakte fouten (prestatieafspraken alsnog vastleggen in contracten) en voor de niet herstelbare fouten (begrotingsonrechtmatigheden) kan VWS het zich simpelweg niet meer permitteren om te falen als organisatie in het financieel beheer.

SG
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Kenmerk

Voor nu is daarom van belang dat de essentie goed wordt gecommuniceerd binnen VWS. Allereerst door de BR-leden in hun hoedanigheid als portefeuillehouder. Dit zullen wij vanuit FEZ ook doen in de gebruikelijke gremia. De essentie is:

1. Tijdig melden nieuw beleid aan het Parlement

Het toepassen van art. 2.27, tweede lid, van de Comptabiliteitswet (verplichtingen mogen aangaan voordat het Parlement het budget heeft geautoriseerd) heeft nieuw inzicht geboden in het reguliere budgettaire proces. Bij nieuw beleid dienen de beide Kamers eerst goedkeuring te hebben verleend, alvorens een verplichting kan worden aangegaan door een departement. Tot op heden was het gebruikelijk dat zodra de Kamer was geïnformeerd een verplichting kon worden aangegaan. Het budgetrecht van de Kamers wordt echter als zeer belangrijk gezien door de TK en de AR. Attentie op een juiste toepassing van dit budgetrecht vraagt een herziening van ons interne proces. Bij nieuw beleid geldt voortaan een nieuw regime. Of er wordt gewacht met het aangaan van verplichtingen totdat beide Kamers hebben ingestemd (variant 1) of er wordt gewacht totdat een incidentele supplettoire begroting c.q. nota van wijziging naar de Kamer is gestuurd incl. een brief aan beide Kamers en art. 2.27, tweede lid, CW onderbouwd wordt ingezet (variant 2).

Budget wordt pas vrijgegeven wanneer expliciet na overleg met FEZ voor 1 van beide varianten is besloten.

2. Afwijkingsprocedures

De minister van VWS is politiek verantwoordelijk voor het financieel beheer van VWS. Het is daarom aan de minister van VWS om al dan niet in te stemmen met afwijkingen van inkoop en subsidieregels.

Afwijken geschiedt door een nota ter beslissing te sturen aan de MVWS, via het desbetreffende BR-lid en de SG. FEZ en WJZ geven medeparaaf en worden in het vroegst mogelijke stadium betrokken.

NB: ook als de andere bewindspersonen inhoudelijk betrokken zijn, moet het besluit expliciet ook bij de minister van VWS worden voorgelegd.

3. Garantie bepalingen en vrijwaringen

De Kamers hebben budgetrecht. Daarmee kunnen zij expliciet instemmen met (onder andere) het aangaan van verplichtingen. Een garantie of een vrijwaring kunnen financiële gevolgen hebben en kunnen daarmee een impliciet beslag leggen op de ruimte om verplichtingen aan te gaan en uitgaven te doen. Vandaar dat deze separaat aan de Kamer moet worden gemeld door middel van een toetsingskader (via de MR).

FEZ wordt in het vroegst mogelijke stadium geïnformeerd als in conceptovereenkomsten sprake kan of gaat zijn van garantie bepalingen of vrijwaringen. FEZ adviseert bij de totstandkoming van toetsingskaders en zorgt voor afstemming met het ministerie van Financiën.

4. Voorschotten zonder bankgarantie en rekenrente

Op grond van de Regeling financieel beheer van het Rijk (art. 13 lid 4 en 5) dienen voorschotten boven de € 500.000 te worden voorzien van een bankgarantie en dient rekenrente in rekening gebracht te worden. Indien hiervan wil wordt afgeweken dient voorafgaand toestemming te worden gevraagd aan de minister van Financiën.

Voornemens om voorschotten te verstrekken dienen, voordat deze worden verstrekt, aan FEZ te worden voorgelegd.

SG

Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Kenmerk

5. Overeenkomsten met prestatieverklaringen door derden

In reguliere overeenkomsten levert een derde aan VWS en kan VWS op basis van die levering een prestatieverklaring afgeven. Die prestatieverklaring is voorwaardelijk om een rechtmatige betaling te kunnen doen. Bijvoorbeeld: op basis van een door de inhuurder ondertekende urenstaat kan de factuur van een extern ingehuurd persoon worden betaald.

Zowel bij de coronamaatregelen als door de ontwikkeling van inkoopconstructies zoals open house is en wordt de verantwoordelijkheid voor de prestatieverklaring bij derden neergelegd. Dit brengt het risico met zich mee dat de betaling onzeker of onrechtmatig is door een onvoldoende prestatieverklaring.

Een juiste prestatieverklaring begint met goede prestatieafspraken in overeenkomsten.

FEZ wordt in het vroegst mogelijke stadium geïnformeerd als in conceptovereenkomsten sprake kan of gaat zijn van een prestatieverklaring door derden.

Monitoring en rapportage

Om vanuit de bestuursraad te kunnen sturen op versterking van het financieel beheer, is informatie nodig. FEZ zal daarom – mede in het licht van het verbeterplan – een monitor opstellen waar VWS kwetsbaar is in het financieel beheer. De uitkomsten van die monitor zullen via het overleg met de CFA gedeeld worden met de bestuursraad.

4 Draagvlak politiek

De vaste commissie voor VWS en voor Financiën zijn uiterst kritisch geweest over het financieel beheer van VWS. Zowel de MP en de ministers van Financiën, VWS en MZS hebben in de Kamer aangegeven dat het financieel beheer over 2021 beter zal moeten zijn dan in 2020.

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

-

6 Financiële en personele gevolgen

-

7 Juridische aspecten haalbaarheid

-

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

-

9 Gevolgen administratieve lasten

-

SG
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

10 Toezeggingen

De gevraagde beslissing van de BR is een gevolg van de ernstige onvolkomenheid die de AR heeft geconstateerd en is conform de uitspraken van minister De Jonge om het financieel beheer van VWS te verbeteren en in het bijzonder om onnodige onrechtmatigheden (in het bijzonder de begrotingsonrechtmatigheden) te vermijden.

Kenmerk

11 Fraudetoets

-

12 Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

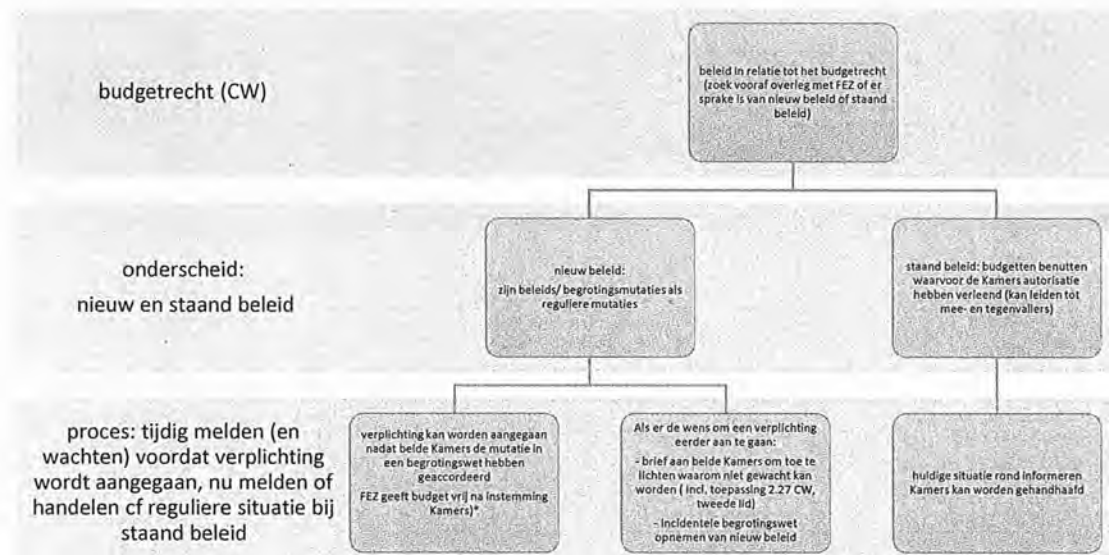
-

Beslisboom nieuw beleid vs staand beleid (i.r.t. het budgetrecht)

Er is het afgelopen jaar veel gebruik gemaakt van art. 2.27 CW, tweede lid, waarbij het ministerie van VWS verplichtingen aanging voordat beide Kamers autorisatie hadden gegeven. Hiertoe zijn vele incidentele suppletore begrotingen ingediend.

Het budgetrecht van de Kamers is in de coronacrisis niet altijd adequaat toegepast, ook door VWS niet, maar vormt nu een belangrijk speerpunt in het kader van het programma verbetering financieel beheer. Als we het budgetrecht adequaat invulling willen geven betekent het echter dat we ook ten aanzien van de reguliere uitgaven (niet-covid) op een andere manier moeten kijken naar nieuw beleid versus staand beleid i.r.t. het budgetrecht. Bij nieuw beleid gelden vanaf nu nieuwe (gedrags)regels die in onderstaande beslisboom worden verduidelijkt. De CW is niet gewijzigd, maar door de toets op het budgetrecht is eigenlijk ook ingezien dat de 'huidige' werkwijze het budgetrecht bij nieuw beleid onvoldoende invult.

Figuur 1: beslisboom nieuw beleid

*Voorheen gaf FEZ de budgetten vrij na akkoord met Fin. Daarmee kon er voor nieuw beleid een verplichting worden aangegaan voorafgaand aan goedkeuring door beide Kamers met het nieuwe beleid. De AR heeft aangegeven strakker te sturen op het budgetrecht van de Kamers. Dit betekent dat de huidige werkwijze aangepast moet worden. Zo kan er geen verplichting (c.q. contract worden getekend) worden aangegaan voor nieuw beleid voordat beide Kamers akkoord hebben gegeven. Of dient expliciet een besluit te worden genomen om toepassing van 2.27 CW, tweede lid, voorafgaand aan autorisatie van beide Kamers reeds een verplichting aan te kunnen gaan. Dit dient zowel in een brief aan beide Kamers te worden gemeld als in een incidentele begrotingswet te worden opgenomen. Een herschikking binnen bestaande middelen voor nieuw beleid past eveneens niet als op een goede manier invulling wordt gegeven aan het budgetrecht van de Kamers.

memo

Voortgang programma Financieel Beheer VWS

Inlichtingen bij
[REDACTED]

Inleiding

In dit memo wordt ingegaan op de voortgang van het programma en de stappen die gezet zijn sinds het AC van 21 mei 2021 en op korte termijn (in)gezet gaan worden. Het AC zal tijdens de duur van het programma worden benut als klankbord voor de leden van de BR (als opdrachtgever van het programma). Concreet worden voorafgaand aan besluitvorming over het programma reflecties opgehaald in het AC.

Datum
16 juli 2021

Aantal pagina's
3

Context

Sinds het AC van 21 mei is de Tweede Kamer (naast ADR, AR en het ministerie van Financiën) geïnformeerd over het verbeterprogramma en de stand van het financieel beheer door middel van het beantwoorden van Kamervragen (Jaarverslag, Slotwet, Verantwoordingsonderzoek), voorbereiden van de technische briefing van 11 juni jl. en van het wetgevingsoverleg (WGO) van 23 juni jl. Dit heeft veel capaciteit gevraagd van het programmateam, dat nog in oprichting was.

De voortgang van het programma wordt door verschillende stakeholders met belangstelling gevolgd. In de Kamer is gevraagd d.m.v. de motie Sneller om twee maal per jaar te rapporteren over de voortgang van het programma en de verbeteringen in het financieel beheer. De ADR en AR zouden, in de optiek van die motie, daarbij een review moeten uitvoeren. Het programma ziet het *risico* dat bij elke rapportageronde, het uitkomen van het Verantwoordingsonderzoek, het publiceren van de Interimrapportage, het Auditrapport, het WGO en de begrotingsbehandeling wederom een enorme hoeveelheid vragen wordt gesteld wat ten koste gaat van de voortgang van het programma. Dit vraagt telkens focus op de uitvoering en stroomlijnen van de rapportages (zowel intern als extern).

Focus programma

Het programma heeft een tweetal actielijnen om het financieel beheer structureel te versterken:

1. korte termijn-verbeteringen gericht op (a) kennis en focus op de comptabele wet- en regelgeving (b) juiste en volledig financiële administratie, (c) en subsidiebeheer M&O-beleid verstevigen;
2. het financieel beheer structureel versterken en borgen (inhoud en kwaliteit van de financiële functie op orde).

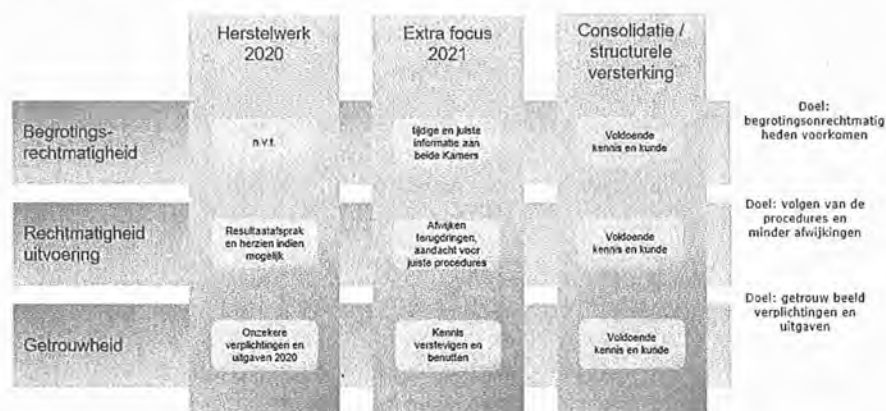
Het doel is om activiteiten zodanig in te richten dat er sprake is van een:

- Begrotingsonrechtmatigheden terugbrengen (rapporteren hierover indien nodig en aandacht vragen voor de juiste procedures);
- Getrouw beeld van de uitgaven en verplichtingen in het jaarverslag 2021;
- het subsidiebeheer voldoende bestendig is (waaronder M&O-beleid);
- aandacht voor resultaatsafspraken en verantwoordingsvereisten en het herstellen van resultaatsafspraken (contracten met derden en CORON-IT);
- voldoende geïnvesteerd is in kennis en kunde van de VWS-organisatie incl. versterking van de financiële functie (20/25 fte);
- voldoende aandacht vanuit de organisatie voor structurele borging van het financieel beheer.

SG
Financieel-Economische Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid en Beheer

Datum
17 mei 2021

Figuur 1: focus programma (doelen)

Figuur 2: activiteiten en mijlpalen (zomer 2021 – zomer 2022)

Out of scope van het programma

Het is goed om hierbij te vermelden dat de staatssteuntoetsen en de informatiebeveiliging als onvolkomenheden en bevindingen niet in scope van het programma zitten. Over deze activiteiten zal wel integraal aan de Kamer worden gerapporteerd, dit is ook toegezegd. Hiervoor maakt FEZ een voorstel en wordt gebruik gemaakt van de monitor bedrijfsvoering.

Nadere uitleg acties tot de zomer 2021

De onderstaande acties heeft het programma ondernomen de afgelopen periode:

- FEZ heeft de centrale capaciteit inmiddels met 5 FTE versterkt en deze zijn in juni, respectievelijk per 1 juli begonnen. Deze capaciteit wordt ingezet op de financiële administratie en de prestatieverklaringen (CORON-IT en contracten met derden). Tevens is de eerste centrale werving gestart om de centrale functie verder te versterken;
- de opdracht voor de review van het programma is aan KPMG gegund. KPMG wordt gevraagd om: (1) te kijken of het programma volledig is en (2) een advies te geven over de structurele borging;
- de opdracht om de voorraden van de door VWS ingekochte goederen te valideren (PBM's en beademing) loopt;
- vormgeving van het programma: conceptprojectplannen voor de financiële administratie, subsidiebeheer en verantwoording.

Activiteiten de komende periode

- de komende weken staan in het teken van het op gang helpen van KPMG met de eerste stappen van de review: desk research en interviews. Met het aantrekken van KPMG als reviewer van het programma (zie ook boven) en als onderzoeker van de VWS-cultuur is de eerste stap gezet om de lange termijn activiteiten vorm te kunnen gaan geven;
- de governance zal nader ingevuld moeten worden door de klankbord bijeen te roepen en de BR als opdrachtgever intensiever mee te nemen bij de concretisering van het verbeterplan;
- het programmateam zal met ADR en AR overleggen over de voortgang van het programma bij het opstellen van de Interimrapportage, respectievelijk de secretarisbrief;
- de werving gaat onverminderd verder;
- de projectplannen subsidiebeheer en financiële administratie zullen afgerond worden en worden afgestemd (FA's en ADR);
- de projectplannen inkoopbeheer en verantwoording zullen verder uitgewerkt worden.

Monitor programma

De programmamonitoring zal worden uitgewerkt in augustus.